

Crna Gora

SKUPŠTINA CRNE GORE

-Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje -

Broj 00-63-10/24- 26/9; EPA: 262 XXVIII

Podgorica, 6. jun 2024. godine

Na osnovu člana 77 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore, sa 14. sjednice održane 13. maja 2024. godine i 18. sjednice održane 6. juna 2024. godine, podnosi

Izveštaj

sa kontrolnog saslušanja na temu:

„Da li je država spremna za predstojeću ljetnju turističku sezonu?“

I Na osnovu člana 75 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje na 11. sjednici, održanoj 25. marta 2024. godine, jednoglasno (sa deset glasova „ZA“) odlučio je da održi kontrolno saslušanje Vladimira Martinovića, ministra turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Mladena Mikijelja, direktora Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Ranka Jovovića, predsjednika Odbora Udruženja turizma i ugostiteljstva Privredne komore Crne Gore na temu: „Da li je država spremna za predstojeću ljetnju turističku sezonu?“.

Inicijativu za kontrolno saslušanje Odboru su podnijeli poslanice/i: dr Aleksandra Despotović, Oskar Huter, Drita Lolla, Damir Gutić i Branislav Nenezić.

Sjednici su, pored ministra Martinovića i Ranka Jovovića, predsjednika Odbora Udruženja turizma i ugostiteljstva Privredne komore Crne Gore, prisustvovali i: Vuk Žižić, državni sekretar u Ministarstvu, Svetlana Šljivančanin, v.d. generalne direktorice Direktorata za razvoj turizma i izradu propisa u turizmu, Olivera Blagojević, načelnica Direkcije za investicije, razvoj i unaprjeđenje konkurentnosti u turističkoj privredi u Direktoratu za razvoj turizma i izradu propisa u turizmu i Sanja Marković, sekretarka Odbora Udruženja turizma i ugostiteljstva Privredne komore Crne Gore.

Sjednici nije prisustvovao Mladen Mikijelj, direktor Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore.

II Oskar Huter, zamjenik predsjednika Odbora i predstavnik podnosilaca Inicijative, obrazložio je podnešenu Inicijativu i naveo da su podnosioci Inicijative istu podnijeli svjesni činjenice da je ljetnja turistička sezona započela, s obzirom da ista nije kalendarski vezana za ljetnje mjesece, te da su evidentni problemi. Podsjetio je da je turizam vodeća grana privrede u razvoju Crne Gore i zamajac svim ostalim sektorima, te da je stoga bilo neophodno održavati ovo kontrolno saslušanje. U svom izlaganju postavio je sljedeća pitanja: kada počinje turistička sezona u Crnoj Gori; da li opština Budva spremno dočekuje turiste i kada se očekuje završetak građevinskih radova u ovoj opštini; na koji način se, u susret predstojećoj turističkoj sezoni, planira rješavanje komunalnih problema u opštini Budva; šta se planira kako bi se unaprijedila avio-dostupnost Crne Gore; na koji način se planira rješavanje problema u vezi sa zakupom plaža na crnogorskom primorju.

Ranko Jovović, predsjednik Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva Privredne komore Crne Gore, upoznao je da se Plan aktivnosti Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva na pripremi ljetnje turističke sezone 2024. godine, odnosi na organizovanje sjednica i okruglih stolova sa fokusom na prevazilaženje izazova na uspješnoj realizaciji ljetnje turističke sezone, suzbijanju sive ekonomije i nedostatku radne snage i pojednostavljenju procedura za dobijanje dozvola za boravak i rad na sezonskim poslovima u turizmu, kao i na ostale aktivnosti na prevazilaženju izazova za uspješno odvijanje ljetnje sezone. Informisao je da su se na sjednici Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva Privredne komore Crne Gore održanoj 12. februara tekuće godine, bavili temom blagovremene pripreme kupališta za ljetnju turističku sezonu 2024. godine, te da je na osnovu zaključaka sa sjednice upućen dopis predsjedniku Vlade i nadležnim ministarstvima, u vezi revidiranja ugovora do kraja kupališne sezone sa aktuelnim zakupcima plaža. Takođe, obavijestio je da su na sjednici Odbora, održanoj 15. marta 2024. godine usvojena 22 zaključka, na osnovu kojih su upućene inicijative prema: opštini Kotor za odlaganje primjene Odluke o naknadama, Ministarstvu saobraćaja za status izvođenja radova na pojedinim saobraćajnicama, Ministarstvu vanjskih poslova za donošenje odluke za uvođenje bezviznog režima za određene zemlje, Ministarstvu unutrašnjih poslova apel za podršku u unaprijeđenju postupka zapošljavanja stranih sezonskih radnika uvođenjem elektronskog podnošenja zahtjeva za izdavanje radne dozvole, Ministarstvu finansija u vezi ponovnog pokretanja pitanja akciza na gorivo za jahte, dok su Ministarstvu turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera upućene pristigle sugestije na Predlog zakona o turizmu i ugostiteljstvu.

Ukazao je da sektor turizma, iako definisan kao strateški, i dalje opterećuju brojni izazovi kao što su: siva ekonomija, buka na otvorenom u blizini smještajnih kapaciteta, nedostatak stručne radne snage i zapošljavanje stranaca, komunalna i saobraćajna infrastruktura, građevinski radovi tokom turističke sezone, zadržavanje turista na graničnim prelazima. Naveo je da je od posebne važnosti za razvoj turizma u Crnoj Gori: planiranje i realizacija infrastrukturnih projekata, smanjenje zadržavanja na graničnim prelazima, pojednostavljenje komunikacije sa regionalnim aerodromima, povećanje kapaciteta aerodroma u Crnoj Gori, kao i broja i frekvencnosti letova koji se sa ovih aerodroma realizuju, naročito ka ključnim emitivnim tržištima tokom cijele godine, uređenje vodenog terminala na aerodromu Tivat i adekvatno uređenje prilaza od aerodromske zgrade do vodenog terminala, do početka glavne ljetnje sezone, postojanje direktnih avio-linija: redovnih, čarter i niskotarifnih aviokompanija ka/od važnih emitivnih tržišta širom Evrope, čime bi se omogućilo pozicioniranje Crne Gore kao turističke destinacije. Istakao je da uspješan i visokokvalitetni turizam zavisi od privlačnosti destinacije tokom čitave godine, te da je jedan od najkritičnijih aspekata turizma u Crnoj Gori koncentracija na relativno kratak period godine. Naglasio je da cjelovita turistička ponuda podrazumijeva produženje sezone uz istovremeno pružanje razvojnog impulsa sjeveru.

Na kraju izlaganja je saopštio da se izazovi koji opterećuju poslovanje u turizmu mogu riješiti samo strateški, partnerskom saradnjom i sinhronizovanim djelovanjem privrede i državnih institucija. Uspješno i kvalitetno upravljanje turističkom destinacijom preduslov je uspješnoj realizaciji turističkih sezona, a sve to zahtijeva jasnu viziju, konkurentnost turističke ponude i jačanje saradnje između privatnog i javnog sektora.

Vladimir Martinović, ministar turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, u uvodnom izlaganju, predstavio je aktivnosti koje Ministarstvo kontinuirano sprovodi u cilju pripreme ljetnje turističke sezone, kao i aktivnosti koje se planiraju u narednom periodu. Informisao je da je, u skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2024. godinu, Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera izradilo Predlog plana

pripreme ljetnje turističke sezone 2024. godine, koji je usvojen krajem marta tekuće godine. Plan obuhvata planirane aktivnosti koje će subjekti, direktno i indirektno uključeni u pripremu sezone, kako na nivou države, tako i na lokalnom nivou, realizovati prije ili tokom ljetnje turističke sezone, a u cilju stvaranja uslova za kvalitetniju pripremu i odvijanje ljetnje turističke sezone. Odgovarajući na pitanje predsjednika Odbora informisao je da ne postoji potreba za formiranjem Kriznog štaba već da Koordinaciono tijelo za pripremu i praćenje turističkih sezona redovno održava sjednice, na kojima učestvuju svi relevantni subjekti i da ovo tijelo blagovremeno reaguje i donosi odluke. Informisao je da prema podacima koje je saopštila Nacionalna turistička organizacije Crne Gore od 9. maja tekuće godine, koji pokazuju rast broja gostiju od 8,2% u odnosu na prethodnu godinu, postoje ohrabrujuće najave za predstojeću ljetnju turističku sezonu. Takođe, upozano je da trenutno u Crnoj Gori, u hotelskom smještaju, boravi 22.158 turista što je za 23.16% više u odnosu na isti period prošle godine. Ukazao je da zakonom nije definisan početak ljetnje turističke sezone ali da je kao resorni ministar insistirao da sezona počne 1. maja tekuće godine, odnosno da plaže od tog datuma budu na usluzi turistima, a da će se pitanje Atlasa plaža rješavati tenderom u trećem kvartalu tekuće godine. Saopštio je da, prema informacijama koje posjeduje, neće biti problema u vodosnabdijevanju crnogorskog primorja tokom predstojeće sezone. Obavijestio je da će tokom ljetnje turističke sezone Crna Gora, posredstvom Aerodroma u Podgorici, biti povezana sa oko 45 destinacija, a posredstvom Aerodroma u Tivtu, sa oko 40 destinacija. Upoznao je da su pitanje problema sezonske radne snage pokušali da riješe u mjeri mogućeg i u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore i sa drugim relevantnim institucijama, a u cilju što većeg motivisanja lica sa tržišta Crne Gore da budu angažovani na ovim poslovima. Takođe je upozano da je u cilju praćenja realizacije projekta „Povećanje prilika za zapošljavanje sezonskih radnika u Jugoistočnoj Evropi“, formirana Radna grupa koja funkcioniše u saradnji sa GIZ-om (Njemačko društvo za međunarodnu saradnju) i Privrednom komorom Crne Gore. Odgovarajući na pitanje poslanice Božović, informisao je da će tokom tekuće godine imati preko 600.000 podsticajnih mjera za razvoj ruralnog turizma u Crnoj Gori, te da u kontinuitetu raste broj registrovanih domaćinstava na ruralnom području.

Ministar Martinović je u nastavku izlaganja prezentovao aktivnosti planirane za predstojeći period: održavanje sjednica Koordinacionog tijela za pripremu i praćenje turističkih sezona, realizacija Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2024. godinu, praćenje turističkog prometa, unaprjeđenje avio-dostupnosti, unaprjeđenje, uređenje i promocija planinarskih staza. Istakao je da su planirane aktivnosti, pored ostalog, usmjerene na unaprjeđenje turističkog proizvoda generalno gledano, te da se isto postiže podizanjem kvaliteta infrastrukture, usluga u turizmu i povezanim sektorima, stvaranjem novih turističkih proizvoda namijenjenih različitim turističkim ciljnim grupama i emitivnim tržištima, kao i smanjenjem sive ekonomije, podsticanjem zapošljavanja domaće radne snage, boljom avio-dostupnošću i boljom vidljivošću, Crne Gore kao turističke destinacije primjenom tradicionalnih i savremenih načina promocije. Upoznao je i sa zakonodavnom aktivnošću koju Ministarstvo na čijem je čelu trenutno sprovodi. Na kraju izlaganja je naveo da je koordinirana saradnja svih subjekata neophodna kako bi se ostvario zajednički cilj da rezultati po završetku predstojeće sezone budu bolji od prethodne i na opštu korist.

III U raspravi su učestvovali poslanici: Nađa Laković, Prof. dr Aleksandra Despotović, Branislav Nenezić, Momčilo Leković, Jelena Božović, Dr Dejan Đurović i Slaven Radunović, shodno članu 55 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Tokom rasprave postavljena su brojna pitanja i iskazani stavovi i mišljenja, koji se mogu rezimirati na sljedeći način:

- da li je moguće izgraditi postrojenje za preradu vode u Regionalnom vodovodu kapaciteta 500 l/s do početka ljetnje turističke sezone;
- kakav je stav vezano za ekološki incident u Čanju i šta je urađeno po tom pitanju,
- šta generalno se radi u cilju zaštite kupališta u Crnoj Gori;
- ko operativno upravlja Lukom Budva i šta je sa potencijalnim odštetnim zahtjevom Dukley-e;
- na koji način se planira rješavanje problema sezonske radne snage;
- u kojoj je fazi Predlog zakona o turizmu i ugostiteljstvu;
- na osnovu čega se planira sezona u opštini Budva, s obzirom da opština Budva nije dostavila izvještaje o izvršenim planovima za 2023. godinu;
- kada se planira završetak Mediteranske ulice u opštini Budva;
- da li je Atlas kupališta urađen i, ako nije, za kada se planira njegov završetak;
- zbog čega je došlo do poskupljenja cijena karata za trajekt na relaciji Kamenari-Lepetane;
- da li postoji realna mogućnost rješavanja gorućeg problema saobraćajnih gužvi na jugu Crne Gore;
- da li će se tokom ljetnje turističke sezone crnogorsko primorje nesmetano snabdijevati vodom;
- da li nacionalni parkovi Crne Gore spremno dočekuju predstojeću sezonu;
- kako se planira riješiti problem puta na relaciji Gusinje-Grebaje;
- kakva je saradnja Ministarstva turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera sa drugim ministarstvima, institucijama i lokalnim samoupravama;
- kakve su mogućnosti da se uvede kategorija „stalni sezonski radnik“, uz navođenje Hrvatske kao pozitivnog primjera;
- o podsticajnim mjerama za razvoj turizma;
- da li postoji potreba formiranja „Kriznog štaba“ radi rješavanja i otklanjanja problema koji nastaju tokom ljetnje turističke sezone;
- koliki je udio prinosa hotela sa tri, četiri i pet zvjezdica u ukupnim prihodima od turizma u Crnoj Gori;
- o tranzitnoj taksi kao načinu rješavanja saobraćajnih gužvi na crnogorskom primorju i da li se nešto konkretno do sada uradilo po tom pitanju, s obzirom da se primiče dio sezone kad su saobraćajne gužve posebno izražene.

* * * * *

Odbor je sa 11 glasova „ZA“ utvrdio i odlučio da predloži Skupštini da usvoji sljedeće:

ZAKLJUČKE

1. Skupština Crne Gore poziva Vladu Crne Gore da razmotri mogućnost formiranja međuinstitucionalnog tima koji bi tokom turističke sezone (ljetnje i zimske) po hitnom postupku rješavao probleme koji onemogućavaju ili ometaju normalno funkcionisanje i boravak turista;
2. Skupština Crne Gore poziva Vladu Crne Gore da razmotri mogućnost uvođenja kategorije zanimanja „stalni sezonski radnik“;
3. Skupština Crne Gore poziva Vladu Crne Gore da hitno riješi sve probleme koji se odnose na izgradnju i funkcionisanje komunalne i saobraćajne infrastrukture;
4. Skupština Crne Gore poziva Vladu Crne Gore da hitno razmotri mogućnost uvođenja „tranzitne takse“ za vozila koja koriste Jadransku magistralu u ove svrhe.

* * * * *

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Milan Zečević.

Izlaganja sa sjednice sadržana su u zapisniku, čiji je sastavni dio i audio zapis.

PREDSJEDNIK ODBORA

Dr Dejan Đurović

